

**UCHWAŁA NR XXXIX/222/13
RADY GMINY DOBROMIERZ**

z dnia 15 listopada 2013 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014 - 2020 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XV/110/99 z dnia 29 października 1999 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Gminy Dobromierz.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobromierz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

Przewodnicząca Rady
(-) Danuta Świerk

**Uzasadnienie
do UCHWAŁY NR XXXIX/222/13
RADY GMINY DOBROMIERZ**

z dnia 15 listopada 2013 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014 – 2020

W myśl art. 18, ust. 2, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy uchwalanie programów gospodarczych. Strategia Rozwoju Gminy Dobromierz lata 2014 – 2020 daje możliwość tworzenia warunków do rozwijania nowej świadomości i aktywności poprzez różne formy współdziałania administracji, organizacji społecznych i przedsiębiorców. Przedkładana Strategia jest usystematyzowanym planem działania w najważniejszych sprawach dotyczących mieszkańców naszej gminy. Strategia Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014 – 2020 opracowana została z uwzględnieniem wyników badań ankietowych, a także przy wykorzystaniu wcześniejszych opracowań dotyczących gminy.

Przyjęcie przez Radę Gminy przedkładanej uchwały daje możliwość osiągnięcia i wdrażania w życie ważnych celów opisanych w opracowaniu.

WÓJT
(-) Jerzy Ulbin

Załącznik
do UCHWAŁY NR XXXIX/222/13
RADY GMINY DOBROMIERZ
z dnia 15 listopada 2013 r.

***STRATEGIA ROZWOJU
GMINY DOBROMIERZ
na lata 2014-2020***

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I RAPORT O STANIE GMINY.....	4
1.1 Ogólna charakterystyka gminy.....	4
1.1.1 Położenie geograficzne i podział administracyjny.....	4
1.1.2 Obszary chronione.....	6
1.1.3 Walory historyczno - kulturowe.....	6
1.2 Demografia.....	9
1.3 Warunki socjalno-bytowe.....	10
1.3.1 Oświata, kultura, sport.....	10
1.3.2 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....	11
1.3.3 Sytuacja mieszkaniowa.....	12
1.4 Gospodarka.....	13
1.5 Turystyka.....	13
1.6 Infrastruktura techniczna.....	14
II ANALIZA POTRZEB I UWARUNKOWAŃ GMINY DOBROMIERZ W OPARCIU O ANKIETY	15
2.1 Ocena warunków życia w Gminie Dobromierz.....	15
2.2 Ustalenie obszarów priorytetowych dla rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014-2020.....	16
2.3 Poziom zadowolenia z życia w Gminie Dobromierz.....	16
III ANALIZA SWOT.....	17
IV WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU GMINY.....	19
4.1 MISJA STRATEGII.....	19
4.2 WIZJA GMINY DOBROMIERZ.....	19
V CELE STRATEGICZNE.....	20
5.1 Cele operacyjne oraz kierunki działań.....	20
VI SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII.....	22
VII SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY DOBROMIERZ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI REGIONU.....	23

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014-2020 jest dokumentem planistycznym, który diagnozuje sytuację społeczno – gospodarczą gminy, jej słabe i mocne strony oraz priorytetowe kierunki rozwoju. Będzie podstawą prowadzenia właściwej polityki przez podmioty działające w środowisku lokalnym, a w szczególności przez władze publiczne. Ważne, aby rozwój gminy opierał się na maksymalnym wykorzystaniu potencjału ludzkiego, zasobów naturalnych oraz położenia. Powodzenie w realizacji celów zaplanowanych w niniejszej strategii zapewni współpraca władz samorządowych, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i mieszkańców.

Głównym realizatorem wyznaczonych celów będzie Gmina Dobromierz. Dochody własne nie są w stanie zapewnić finansowania wszystkich zaplanowanych zadań, więc konieczne będzie pozyskiwanie funduszy pozabudżetowych, w szczególności środków z Unii Europejskiej. Programy na lata 2014 – 2020 będą głównym źródłem pozabudżetowym realizacji celów określonych w niniejszej strategii.

Strategia jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki rozwoju zarówno w skali kraju, regionu, jak i w skali lokalnej. Strategia Rozwoju Gminy Dobromierz opracowana została w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne oraz planistyczne takie jak:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Założenia do Wspólnej Polityki Rolnej 2014 – 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013-2020,
- Strategia Rozwoju Powiatu Świdnickiego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobromierz,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobromierz.

I RAPORT O STANIE GMINY

1.1. Ogólna charakterystyka gminy.

1.1.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny.

Gmina Dobromierz położona jest na pograniczu Obniżenia Podsudeckiego, Podgórza Bolkowsko – Wałbrzyskiego oraz Pogórze Kaczawskiego. Przez teren gminy przepływają dwie rzeki: Strzegomka oraz Nysa Szalona. Przez gminę przebiegają dwa ważne szlaki komunikacyjne: Wrocław - Jelenia Góra oraz Legnica - Jawor - Wałbrzych, co ma duże znaczenie zarówno dla inwestorów, jak i turystów.

Gmina Dobromierz należy administracyjnie do powiatu świdnickiego i usytuowana jest w centralno - południowej części województwa dolnośląskiego. Sąsiaduje z gminami: Strzegom, Świebodzice, Stare Bogaczowice, Bolków, Paszowice, Mściwojów.

Gmina Dobromierz posiada rolniczo-przemysłowy charakter, o czym decyduje znaczna część użytków rolnych (około 70 % powierzchni) oraz bogate złoża granitu znajdujące się w jej północno-wschodniej części. Wydobycie granitu odbywało się tu już w XIX w. Obecnie na terenie funkcjonuje 6 większych kopalń granitu, głównie we wsiach Borów, Czernica i Gniewków oraz kilkadziesiąt zakładów kamieniarskich.

Gmina posiada malownicze tereny, które rozpościerają się od sztucznego zbiornika wody pitnej utworzonego na rzece Strzegomce, administrowanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, do jej południowych terenów, które obejmują otulinę Książańskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie Gminy Dobromierz znajdują się zabytkowe zespoły pałacowo-parkowe oraz kościoły, które niewątpliwie podwyższają jej walory turystyczne i krajobrazowe. Przez gminę przebiega zielony turystyczny "Szlak Grodów Piastowskich", który łączy się z niebieskim "Szlakiem Legii Nadwiślańskiej".

Obszar gminy obfituje w chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt. Wśród roślin na wyróżnienie zasługują między innymi dziewięsiś bezłodygowy, kukulka bzoza czy storczyk męski, natomiast do rzadkich zwierząt należą nietoperz mopek, rzekotka drzewna, bóbr, wydra, wąż gniewosz czy przepiórka.

W skład gminy wchodzi 12 miejscowości oraz 4 przysiółki, które tworzą 12 sołectw, tj. Borów, Bronów, Czernica, Dobromierz z przysiółkami Serwinów i Bronówek, Dzierzków, Gniewków, Jaskulin, Jugowa, Kłaczyna z przysiółkami Celów, Pietrzyków, Rostoka, Szymanów z przysiółkami Siodłkowice. Centrum administracyjne gminy znajduje się w Dobromierzu.

Mapa Gminy Dobromierz

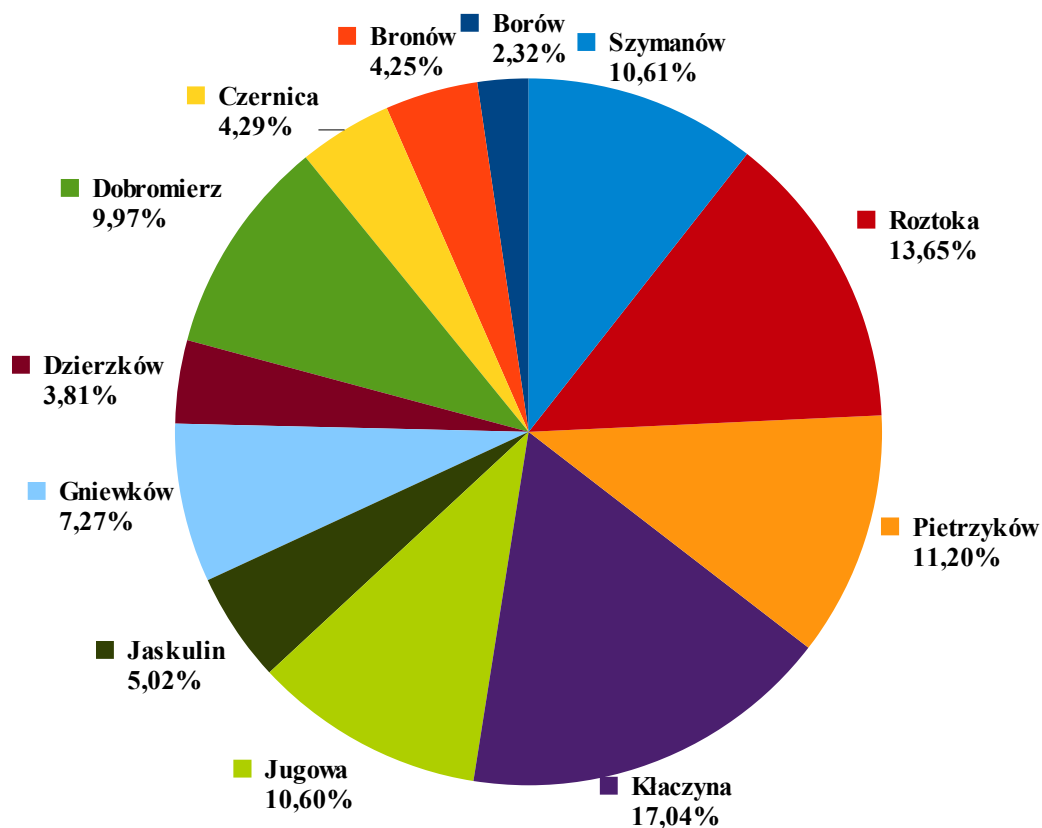
Źródło: strona internetowa dobromierz.pl

Liczba mieszkańców oraz powierzchnia sołectw

lp.	Sołectwa	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (km2)	Gęstość zaludnienia (os/km2)
1	Borów	426	1,99	214,07
2	Bronów	100	3,65	27,40
3	Czernica	288	3,68	78,26
4	Dobromierz	838	8,56	97,90
5	Dzierzków	348	3,27	106,42
6	Gniewków	386	6,24	61,86
7	Jaskulin	212	4,31	49,19
8	Jugowa	428	9,1	47,03
9	Kłaczyna	596	14,63	40,74
10	Pietrzyków	181	9,62	18,81
11	Roztoka	1067	11,72	91,04
12	Szymanów	482	9,11	52,91
Razem:		5352	85,88	62,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobromierz, stan na 5 września 2013 r.

Powierzchnia sołectw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

1.1.2. Obszary chronione.

Część obszarów gminy związana ze zlewnią rzeki Strzegomki oraz bezpośrednio otoczenie zbiornika znajduje się w strefie ochrony zbiornika wody pitnej „Dobromierz”.

Obszarami prawnie chronionymi są:

- Książański Park Krajobrazowy o pow. 3144 ha wraz z Otuliną, 6490 ha, obejmujący zasięgiem sąsiadujące gminy: Wałbrzych, Świebodzice, Świdnicę i Stare Bogaczewice.
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020034 „Dobromierz” (NATURA 2000), który obejmuje obecnie obszar przylegający do zbiornika wody pitnej, natomiast w perspektywie czasu może zostać poszerzony o kolejne tereny, aż do obszaru „Góry i Pogórze Kaczawskie” PLH020037 położonego na terenie Gminy Bolków.

Na terenie gminy Dobromierz ustanowiono Rozporządzeniem Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. trzy pomniki przyrody: cis pospolity rosnący w parku w Dobromierzu oraz dwa platany klonolistne rosnące w parku przypałacowym w Szymanowie.

1.1.3 Walory historyczno – kulturowe.

Obszar dzisiejszej Gminy Dobromierz zamieszkiwały w przeszłości dwa plemiona słowiańskie: Ślężanie i Trzebowianie. Granica pomiędzy tymi plemionami przebiegała wzdłuż Nysy Szalonej. Po obydwu plemionach pozostały zarysy lub ślady grodzisk, po Ślężanach w okolicy Dobromierza 5 grodzisk, a po Trzebowianach grodzisko w Roztoce i w pobliżu Gniewkowa. Powstawanie poszczególnych miejscowości następuje za panowania:

- Bolesława Rogatki: KŁACZYNA - 1249, DOBROMIERZ - 1277;
- Bolka I Świdnickiego: ROZTOKA - 1300,
- Bernarda: BRONÓW - 1307, DZIERZKÓW - 1305, GNIEWKÓW - 1305, BORÓW - 1305
- Bolka II Świdnickiego: JUGOWA - 1335, SZYMANÓW - 1335,
- natomiast PIETRZYKÓW - 1369, CELÓW - 1373, powstały, gdy władzę sprawowała po śmierci Bolka II, jego żona Agnieszka.

Najstarszy dokument z roku 1203 wspomina o nadaniu, przez biskupa wrocławskiego Cypriana, dziesięciny ze wsi Cirne (Czernica) joannitom ze Strzegomia.

Mapa Śląska w wiekach X i XI granice oddzielające terytoria plemienne w przybliżeniu

Źródło: strona internetowa dobromierz.pl

Miasto nawiedzały częste powodzie i pożary. Kronikarz opisujący powódź z roku 1804 podaje wiadomość o zalaniu dolnej części miasta przez okoliczną rzekę, co spowodowało, że mieszkańcy cierpieli głód i biedę.

Bardzo wyniszczające w skutkach były pożary. Zwarta drewniana zabudowa, z dachami, krytymi słomą, była łatwym łupem dla ognia. Pożary mające miejsce w latach: 1602, 1654, 1683, 1710 oraz 3 stycznia 1827 roku, pozostawiały zgłiszcza. Każdorazowo po pożarze trzeba było odbudowywać niemalże całe miasto, czy też poszczególne obiekty. To powodowało zastój i hamowało rozwój gospodarczy.

7

Wiek XIX to rozwój przemysłu. Na terenie gminy powstały wówczas kopalnie wysokiej klasy granitu w Borowie, Gniewkowie i Czernicy. Ten poszukiwany materiał budowlany był eksportowany daleko w głąb Niemiec, do Westfalii i Nadrenii. Tam budowane były z niego drogi i ulice wielkich miast. Zatrudnienie w kopalniach znajdowało wielu mieszkańców gminy. W przeszłości miejscowi trudnili się chałupniczo tkactwem. W okolicy bardzo mocno rozwinęło się ogrodnictwo i sadownictwo. Słynęły z nich: Szymanów, Pietrzyków, Roztoka, Jugowa, Bronów i Dobromierz.

Na terenie gminy znajdowały się w przeszłości młyny (Pietrzyków, Łąkoszów, Dobromierz, Borów) i nieco wcześniejsze wiatraki (Pietrzyków, Jaskulin). Korpus wiatraka typu holenderskiego stoi do dziś na wzgórzu koło Pietrzykowa.

W roku 1890 uruchomiona została linia kolejowa Strzegom - Bolków przez Roztokę i Kłaczynę, a w roku 1896 wybudowano linię kolejową z Jawora do Roztoki, przebiegającą na terenie gminy przez Czernicę, Gniewków, Borów. Obecnie linia jest zawieszona.

Po 1945 r. nastąpiła największa w historii wymiana ludności. Wprowadzono gospodarkę społeczną, powstały Państwowe Gospodarstwa Rolne.

Stan obecny poszczególnych obiektów zabytkowych jest efektem działań, a często zaniedbań, właścicieli i użytkowników. Podstawowym działaniem ochronnym było umieszczenie tych obiektów w rejestrze zabytków oraz uwzględnienie odpowiednich ustaleń w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wykaz obiektów (nieruchomości) wpisanych do rejestru zabytków.

l.p.	Miejscowość	Obiekt zabytkowy	Nr w rejestrze	Data wpisu
1	Bronów	pałac	A/3607/777	7.10.1960
		park	A/3605/856/WŁ	18.09.1981
		dom ogrodnika (nr 5)	A/3606/1077/WŁ	29.11.1984
2	Dobromierz	obręb staromiejski	A/2566/1942	17.05.1968
		kościół par. p.w. św. Michała Archanioła, XV-XVIII	A/1739/1382	4.09.1965
		cmentarz	A/4056/982/WŁ	30.12.1983
		kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pom. p.w. św. Piotra i Pawła, 1 poł. XIX,	A/1892/2062	6.06.1972
		plebania, ul. Cmentarna 7, XVIII, XIX	A/1893/2063	6.06.1972
		pałac, 1 poł. XVIII	A/4059/210	15.05.1950
		park, 1 poł. XVIII, XIX	A/4060/176	31.05.1950
		Folwark 2 oficyny mieszkalne, 1 poł. XVIII, XIX - wozownia, 1 poł. XVIII - stajnia, 1 poł. XVIII - 5 bram, 1 poł. XVIII - ogrody gospodarcze (teren d. ogrodów i dziedzińca)	157/A/03/1-10	25.04.2003
		dom, ul. Cmentarna 2, XVIII	A/4061/1383	4.09.1965
		domy, ul. Kościelna 1, 5, 6, 7, XIX	A/4062/2065	6.06.1972
		dom, ul. Kościuszki 8, XIX	A/4063/2066	6.06.1972
		domy, ul. Wolności 2, 5, 7, 18, XIX	A/4064/2064	6.06.1972

3	Bronówek	wieża widokowa, 2 poł. XIX	A/4065/986/WŁ	1.03.1984
4	Gniewków	kościół par. p.w. św. Barbary, XV, XVIII	A/1738/1384	4.09.1965
5	Jugowa	kościół fil. p.w. św. Antoniego, XV, XVII	A/1801/1470	11.01.1966
		park dworski, 1722, po 1860 - altana	A/4203/882/WŁ	25.06.1982
		budynek folwarczny nr 82, 2 poł. XIX	A/4204/883/WŁ	31.11.1982
6	Klaczyna	kościół fil. p.w. św. Anny i św. Jakuba Apostoła, XV, XVIII	A/1691/903	27.07.1961
		ruiny zamku, XVI	A/4235/966	3.11.1961
		dom nr 13, XIX	A/4234/2075	6.06.1972
7	Pietrzyków	pałac, XVII, poł. XVIII, 2 poł. XIX	A/4496/800/WŁ	14.05.1981
		park, po 1840	A/4497/861/WŁ	18.09.1981
		wiatrak holender, XVIII	A/4498/1025/WŁ	12.12.1984
8	Roztoka	pałac, (XVI) XVIII, XIX/XX, 2 oficyny, XVIII, - stajnia, XVIII - wozownia, XVIII,	A/4561/236	15.07.1950
		park, XVIII-XX altana, XVIII oranżeria, XVIII	A/4562/237	1.07.1950 9.09.1965
		karczma, ul. 3 Maja 113 (daw. dom nr 26), XIX	A/4563/1394	9.09.1964
		Dom, ul. 3 Maja 121 (daw. dom nr 37), XIX	A/4564/2083	6.06.1972
9	Szymanów	kościół fil. p.w. św. Jadwigi, XV, 1600, 1728	A/1971/779/WŁ	14.05.1981
		Pałac, 1840	A/4755/880/WŁ	25.06.1982
		park	A/4754/881/WŁ	25.06.1982

1.2 Demografia.

Z punktu widzenia gospodarki regionu i lokalnego rynku pracy istotną charakterystyką ludności jest jej struktura według grup wiekowych oraz proporcje między liczebnością tych grup. Duże znaczenie mają poziom dzietności, trendy migracyjne oraz wskaźnik obciążenia demograficznego. W Gminie Dobromierz obserwujemy nieznaczny spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Należy jednak zauważyć, że pomimo rosnącej liczby ludności starszej struktura wiekowa ludności jest korzystna, średnia wieku w roku 2013 wynosi 39,4. W ostatnim roku nastąpił przyrost ludności w najmłodszej grupie, co dobrze rokuję na przyszłość. Należy starać się utrzymać korzystne zjawiska demograficzne, gdyż ogólną tendencją w kraju jest starzenie się społeczeństwa, powodowane wydłużeniem przeciętnego trwania życia oraz małą dzietnością.

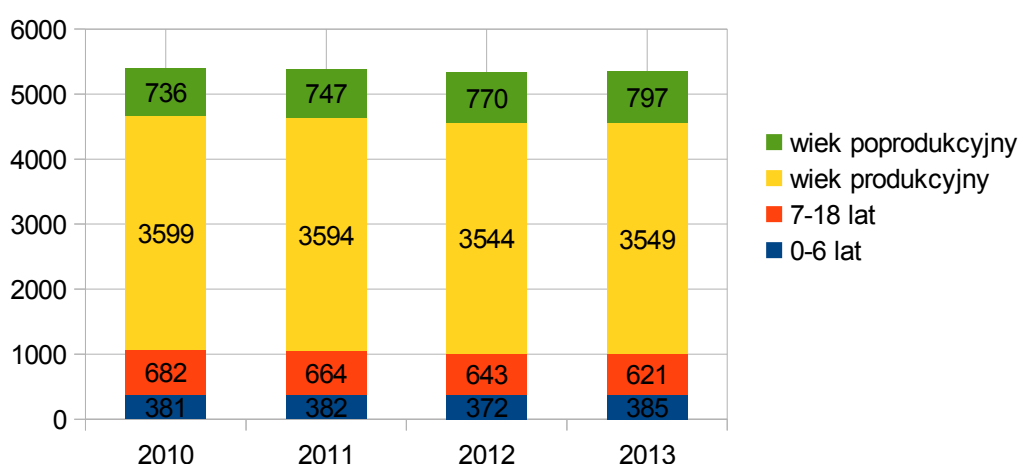
Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto wiek produkcyjny kobiet 18-60 lat, mężczyzn 18 - 65 lat, zgodnie z zasadami stosowanymi przez Główny Urząd Statystyczny.

Struktura demograficzna w Gminie Dobromierz, lata 2010-2013

rok	mężczyźni	kobiety	0-6 lat	7-18 lat	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny	razem
2010	2685	2713	381	682	3599	736	5398
2011	2682	2705	382	664	3594	747	5387
2012	2648	2681	372	643	3544	770	5329
2013	2653	2699	385	621	3549	797	5352

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobromierz.

Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności, Gmina Dobromierz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobromierz.

1.3. Warunki socjalno-bytowe.

1.3.1 Oświata, kultura, sport.

W Gminie Dobromierz funkcjonują trzy placówki oświatowe, Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Dobromierzu, Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Gniewkowie oraz Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Roztoce, w którego skład wchodzi szkoła podstawowa oraz gimnazjum. Szkoły stanowią obok instytucji kultury najważniejsze punkty aktywizujące mieszkańców. Na terenie gminy Dobromierz funkcjonują trzy punkty przedszkolne, które łącznie mogą przyjąć ponad sześćdziesięcioro dzieci.

W Gminie Dobromierz działają świetlice środowiskowe, w których organizowane są zajęcia dla dzieci z różnych grup wiekowych.

Funkcję centrum kultury spełnia Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dobromierzu, który ma pod opieką świetlice wiejskie w Czernicy, Gniewkowie, Dzierzkowie, Borowie, Roztoce, Jugowej, Kłaczynie, Bronowie, Szymanowie, Pietrzykowie, Gminną Bibliotekę Publiczną w Dobromierzu wraz z filiami w Roztoce, Gniewkowie i Czernicy oraz kompleks boisk sportowych Orlik w Roztoce.

GOKSiR odpowiada za organizację imprez kulturalnych i sportowych w Gminie Dobromierz, współpracuje z organizacjami pozarządowymi, szkołami oraz radami sołeckimi. Odpowiada za udostępnianie świetlic mieszkańcom gminy, zapewnia zaplecze techniczne imprez

oraz prowadzi działalność gastronomiczną w kawiarni „U Dobromira”. W okresie letnim prowadzi kompleks odkrytych basenów kąpielowych w Dobromierzu.

W Gminie Dobromierz znajduje się szereg obiektów sportowych i rekreacyjnych o różnym stopniu technicznym:

- kompleks „Orlik” w Roztoce - boisko do gry w piłkę siatkową oraz koszykową, boisko do gry w piłkę nożną, zaplecze sanitarne, boiska ze sztuczną nawierzchnią;
- boisko w Roztoce wraz z trybunami i szatniami użytkowane przez Ludowy Klub Sportowy „**Granit**” Roztoka;
- boisko w Dobromierzu wraz z szatnią sportową użytkowane przez Ludowy Klub Sportowy „**Płomień**” Dobromierz;
- boisko w Kłaczynie wraz z trybunami i szatniami użytkowane przez Ludowy Klub Sportowy „**Nysa**” Kłaczyna;
- boiska trawiaste w Borowie, Czernicy, Dzierzkowie, Gniewkowie, Jugowej, Szymanowie;
- place zabaw we wszystkich miejscowościach gminy – wyposażone w nowe certyfikowane urządzenia zabawowe.

Na terenie gminy działa 6 klubów sportowych, oprócz wymienionych wyżej także Uczniowski Klub Sportowy "**Gniewków**" w Gniewkowie, Uczniowski Klub Sportowy bieganie.pl - ZS Roztoka, Uczniowski Klub Sportowy "**Iskra**" Dobromierz.

1.3.2 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.

W Roztoce oraz w Dobromierzu funkcjonują dwa ośrodki zdrowia sprawujące podstawową opiekę zdrowotną. Ponadto w Roztoce znajduje się NZOZ Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej Caritas Diecezji Świdnickiej, gdzie prowadzone są usługi rehabilitacyjne. Stacja opieki Caritas ma także siedzibę w Dobromierzu, dodatkowo pielęgniarki dojeżdżają do pacjentów samochodami służbowymi. Część mieszkańców korzysta ze specjalistycznej opieki medycznej w sąsiednich gminach, przede wszystkim w Świebodzicach, Strzegomiu, Jaworze.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobromierzu, jako jednostka organizacyjna gminy realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej oraz zgodnie z upoważnieniem Wójta Gminy zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadaniem GOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, zgodnych z celami i możliwościami pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Głównym problemem klientów GOPS na terenie gminy jest bezrobocie. Brak dużych zakładów pracy nie sprzyja poprawie sytuacji. Długotrwałe bezrobocie powoduje negatywne skutki

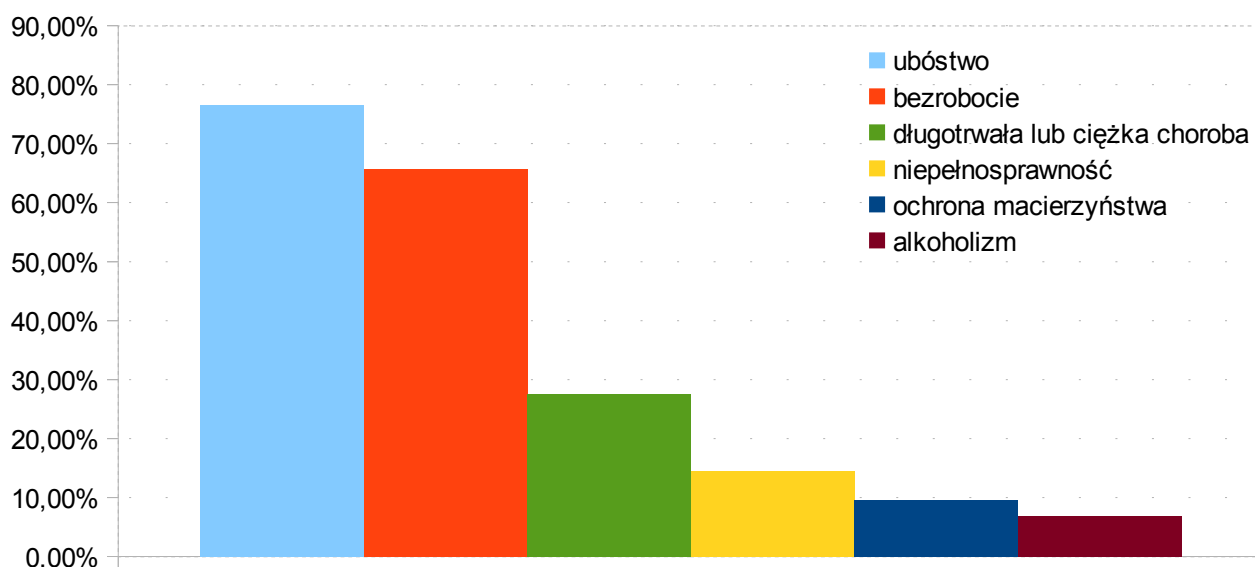
społeczne i psychologiczne. Bezrobotni podlegają frustracji i degradacji społecznej, co sprzyja patologicznym zjawiskom i degradacji rodzin.

W ostatnich trzech latach z pomocy GOPS korzystało ponad 300 rodzin:

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2010	303	879
2011	303	854
2012	323	870

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu.

Dysfunkcje rodzin korzystających z pomocy GOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu.

1.3.3 Sytuacja mieszkaniowa.

Szacuje się, że na terenie gminy Dobromierz wybudowanych jest ok. 1020 budynków mieszkalnych. Znaczna ilość to budynki wybudowane przed 1945 r. W ostatnich latach powstają nowe budynki jednorodzinne.

Mienie komunalne Gminy Dobromierz stanowią m.in. budynki w tym:

- mieszkalne;
- szkolne;
- kulturalne;
- użyteczności publicznej;
- niemieszkalne.

Budynki stanowiące mieszkaniowy zasób gminy powstały w większości przed 1945 r., ich stan techniczny można ocenić jako dostateczny, choć w wielu wypadkach konieczne są gruntowne prace remontowe, aby nie ulegały dalszej degradacji.

Na terenie Gminy Dobromierz funkcjonują Wspólnoty Mieszkaniowe, z których 48 zostało założonych w budynkach będących współwłasnością Gminy Dobromierz i prywatnych właścicieli. Poza zasobem komunalnym i prywatnym na terenie gminy znajdują się także budynki mieszkalne pozostające w administracji Agencji Nieruchomości Rolnych oraz PKP S.A.

1.4 Gospodarka.

Na terenie Gminy Dobromierz zarejestrowanych jest 253 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Najliczniej reprezentowaną sekcją działalności jest „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” - 73 wpisy. W sekcji „przetwórstwo przemysłowe” wpisane są 54 podmioty, w sekcji „budownictwo” - 49, w sekcji „transport i gospodarka magazynowa” - 20, w sekcji „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” po 12 podmiotów. Inne branże reprezentowane są przez mniejszą ilość podmiotów.

Dla lokalnego rynku pracy bardzo istotna jest sekcja B „górnictwo i wydobywanie”, w której działalność prowadzi sześć podmiotów. Są to duże kopalnie prowadzące wydobywanie na terenie Gniewkowa, Czernicy i Borowa. Ponadto na terenie gminy prowadzą działalność liczne zakłady przetwarzające granit oraz prowadzące sprzedaż granitowych elementów budowlanych. Złóża granitu występujące na terenie Gminy Dobromierz stanowią bogactwo naturalne, pozwalające na funkcjonowanie wielu przedsiębiorców, którzy tworzą liczne miejsca pracy.

Wielu mieszkańców prowadzi działalność rolniczą. Obok indywidualnych rolników istnieją dobrze prosperujące przedsiębiorstwa i spółdzielnie rolne. W sezonie wiosenno-letnim są to też jedni z głównych pracodawców.

Poza wymienionymi podmiotami mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych gminy. Dla części mieszkańców źródło utrzymania stanowią emerytury i renty, spora część znajduje zatrudnienie za granicą, głównie w Niemczech, Irlandii i Wielkiej Brytanii.

1.5 Turystyka.

Gmina Dobromierz posiada duży potencjał turystyczny, jednak w obecnej chwili nie jest on w pełni wykorzystywany. Dużą wartością są walory przyrodnicze, atrakcyjny krajobraz, duże obszary leśne oraz obiekty zabytkowe. Przez gminę przebiegają dwa szlaki turystyczne:

Szlak Ułanów Legii Nadwiślańskiej – szlak pieszy, górski. Szlak przebiega w okolicach Wałbrzycha idąc od strony Świdnicy przez Witoszów, okolice Jeziora Daisy, Lubiechów, Książ, Szczawienko, Podzamcze, Piaskową Górę, Szczawno-Zdrój, Czerwone Wzgórze, Strugę, Chwaliszów, Dobromierz i dalej w kierunku Strzegomia. Szlak ma łączną długość 53,3 km.

Szlak Zamków Piastowskich - szlak turystyczny o długości 146 km, przebiegający przez tereny województwa dolnośląskiego. Na terenie Gminy Dobromierz przebiega przez Pietrzyków i Kłaczynę.

Warunki do uprawiania turystyki pieszej, konnej oraz rowerowej powinny być stopniowo poprawiane, m. in. poprzez oznaczanie nowych szlaków, sporządzenie map.

Najbardziej charakterystycznym terenem urzekającym pod względem krajobrazu jest okolica zbiornika wody pitnej „Dobromierz”. Z uwagi na istniejącą strefę ochronną ujęcia wody powierzchniowej nie ma obecnie możliwości zagospodarowania zbiornika na cele rekreacji. Tym niemniej jest to obszar bardzo atrakcyjny i może stanowić przedmiot promocji gminy. Obecny stan bazy turystycznej nie jest wystarczająco rozwinięty, istnieje tylko jeden podmiot oferujący miejsca noclegowe.

1.6 Infrastruktura techniczna.

Przez teren Gminy Dobromierz przebiega sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. Droga krajowa nr 5 stanowi główny szlak drogowy łączący Jelenią Górę z Wrocławiem, droga nr 34 łączy się w Dobromierzu z drogą nr 5 oraz drogą nr 35 w Świebodzicach.

Ponadto droga wojewódzka nr 375 łączy Dobromierz z Wałbrzychem. Drogi powiatowe liczą na terenie gminy 46 km, drogi gminne uzupełniają sieć połączeń, mają znaczenie lokalne, stanowią dojazdy do gruntów rolnych i leśnych.

W sąsiedztwie miejscowości Kłaczyna planowany jest przebieg drogi ekspresowej S3 Lubawka-Świnoujście.

Na terenie Gminy Dobromierz nie ma publicznej komunikacji zbiorowej, połączenia realizowane są przez prywatnych przewoźników. Na potrzeby dowozu uczniów do szkół regularne kursy wykonuje przewoźnik zewnętrzny.

Przez miejscowości Roztoka, Kłaczyna przebiega zawieszona linia kolejowa. Nie ma w najbliższej perspektywie planów reaktywacji linii. Do celów towarowych funkcjonuje linia Borów – Jawor.

Stan techniczny dróg wymaga ciągłej poprawy, zwłaszcza w rejonach intensywnego transportu kruszywa z kopalni w Czernicy, Gniewkowie czy Borowie. Należy zadbać o odpowiednią technologię budowy dróg, zwłaszcza powiatowych, narażonych na duże obciążenie.

Drogi gminne są stopniowo remontowane przy wykorzystaniu środków własnych oraz dofinansowania z budżetu województwa.

Dostęp do telefonii stacjonarnej oraz komórkowej jest na terenie gminy bardzo dobry. Każda miejscowość ma możliwość korzystania z internetu stacjonarnego, mobilnego oraz radiowego. Problemem jest dostęp do ofert różnych operatorów internetu stacjonarnego, gdyż łączy się własnością jednego podmiotu, ich udostępnienie wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Sieć wodociągowa obejmuje obecnie ok. 90% obszaru gminy. Długość sieci wynosi 49,4 km, przyłączonych jest ok. 1300 odbiorców. Część mieszkańców korzysta ze studni przydomowych.

Sieć kanalizacyjna wymaga dalszej rozbudowy, gdyż obecnie liczy zaledwie 11,44 km i obejmuje miejscowości Bronówek, Dobromierz oraz Serwinów. Istniejąca oczyszczalnia ścieków w Serwinowie o przepustowości 300 m³ na dobę docelowo będzie odbierać ścieki także z Pietrzykowa, Jaskulina, Siodłkowic i Szymanowa. Miejscowości te zostały przypisane do aglomeracji Dobromierz. Koncepcja gospodarki ściekowej na terenie Gminy Dobromierz przewiduje skanalizowanie miejscowości Roztoka, Kłaczyna, Jugowa, Borów, Dzierzków, Gniewków i Czernica w ramach aglomeracji Gniewków. Poza układem dwóch aglomeracji, ze względu na trudny układ terenu oraz oddalenie od planowanych sieci, znalazły się miejscowości Bronów i Celów. Problem gospodarki ściekowej w tych miejscowościach będzie rozwiązany przez budowę lokalnej oczyszczalni ścieków oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej odbywać się będzie zgodnie z aktualną koncepcją gospodarki ściekowej oraz z podziałem na aglomeracje.

Gospodarowanie odpadami na terenie Gminy Dobromierz odbywa się zgodnie z nowymi zasadami wprowadzonymi ustawowo. Na terenie gminy zorganizowano punkty z pojemnikami do selektywnej zbiórki odpadów oraz utworzono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów w Dobromierzu, gdzie bezpłatnie można pozostawić duże gabarytowo odpady oraz zużyty sprzęt elektroniczny. Zgodnie z założeniami ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, stopniowo będzie zwiększany udział wyselekcjonowanych odpadów wśród zbieranych na terenie gminy odpadów komunalnych.

II ANALIZA POTRZEB I UWARUNKOWAŃ GMINY DOBROMIERZ W OPARCIU O ANKIETY

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu wśród mieszkańców Gminy Dobromierz została przeprowadzona ankieta. Udział społeczeństwa w opracowaniu strategii ma na celu stworzenie jak najlepszej analizy sytuacji w Gminie Dobromierz oraz wyznaczeniu priorytetowych kierunków rozwoju z perspektywy mieszkańca gminy. W odpowiedzi na publikację ankiety wpłynęło 28 odpowiedzi, w tym 25 drogą elektroniczną oraz 3 w formie papierowej. W ankiecie wzięło udział 13 kobiet w przedziałach wiekowych 20-30 lat: 7, 31-40: 4 oraz pow. 40: 2, 12 mężczyzn w przedziałach wiekowych 18-30: 6, 31-40: 5 oraz pow. 40: 1. Znikomy odzew mieszkańców obrazuje małą aktywność lokalnej społeczności, tym niemniej wszystkie odpowiedzi zostały poddane analizie.

2.1 Ocena warunków życia w Gminie Dobromierz.

Ankietowani oceniali poszczególne obszary życia w Gminie Dobromierz w pięciostopniowej skali, gdzie 5 oznaczało najwyższą notę – bardzo dobry, 1 najniższą – niedostateczny.

W obszarze dotyczącym oświaty najlepiej ocenione zostało funkcjonowanie przedszkoli, gdyż aż 64 % badanych oceniło je na poziomie bardzo dobrym i dobrym. Pozytywnie zostały ocenione szkoły podstawowe, które przez 52 % osób zostały ocenione dobrze, przez 28 % osób dostatecznie. Podobnie kształtowały się odpowiedzi w kwestii gimnazjum, tj. 48% ocen dobrych, 32% - oceny dostateczne.

Bardzo słabo został oceniony lokalny rynek pracy, gdyż obszar ten nie uzyskał żadnej oceny dobrej lub bardzo dobrej, a 58% pytanych oceniło obszar jako mierny. Niestety brak dostatecznej liczby miejsc pracy oraz urozmaicenia form działalności gospodarczej jest dużą słabością miejscowej gospodarki.

W dziedzinie infrastruktury słabo oceniono stan dróg i komunikacji, gdyż 73 % ankietowanych przyznało ocenę dostateczną lub mierną. Tak niska ocena wynika przede wszystkim ze złego stanu dróg powiatowych oraz braku korzystnych połączeń komunikacji zbiorowej. Dość dobrze natomiast oceniono sieć wodociagową oraz jakość wody. Aż 64 % ocenia ten obszar na poziomie dobrym. Sieć kanalizacyjna jest bardzo słabo rozwinięta, dlatego też oceniona została na poziomie niedostatecznym przez 44 % mieszkańców. Rozbudowa sieci powinna być jednym z priorytetowych zadań Gminy Dobromierz w latach 2014-2020.

Stan środowiska naturalnego 38% ankietowanych oceniło dobrze, 35 % dostatecznie. Różnice w ocenie mogą wynikać z różnego poziomu stanu środowiska w różnych rejonach gminy. Okolice Borowa, Czernicy, Gniewkowa, gdzie wydobywany jest granit, są narażone na większe zapylenie i hałas, natomiast południowa część gminy ma bardzo korzystne warunki przyrodnicze i czyste środowisko.

W zakresie opieki społecznej, oceniona została głównie na poziomie dobrym (38%) i dostatecznym (33%), podobnie opieka zdrowotna – ocena dobra 35%, dostateczna 35%. Warunki mieszkaniowe w Gminie Dobromierz oceniono na poziomie dobrym (33%) i dostatecznym (48%). W kwestii bezpieczeństwa mieszkańców również przeważały oceny dobre (27%) i dostateczne (54%).

Dość niejednorodnie została oceniona dostępność do kultury i rozrywki. 31% ankietowanych oceniło ten obszar dobrze, 26% dostatecznie, 19% miernie. Gastronomia na terenie gminy oceniona została miernie przez 42 % osób, co odzwierciedla niedostateczna ilość punktów gastronomicznych.

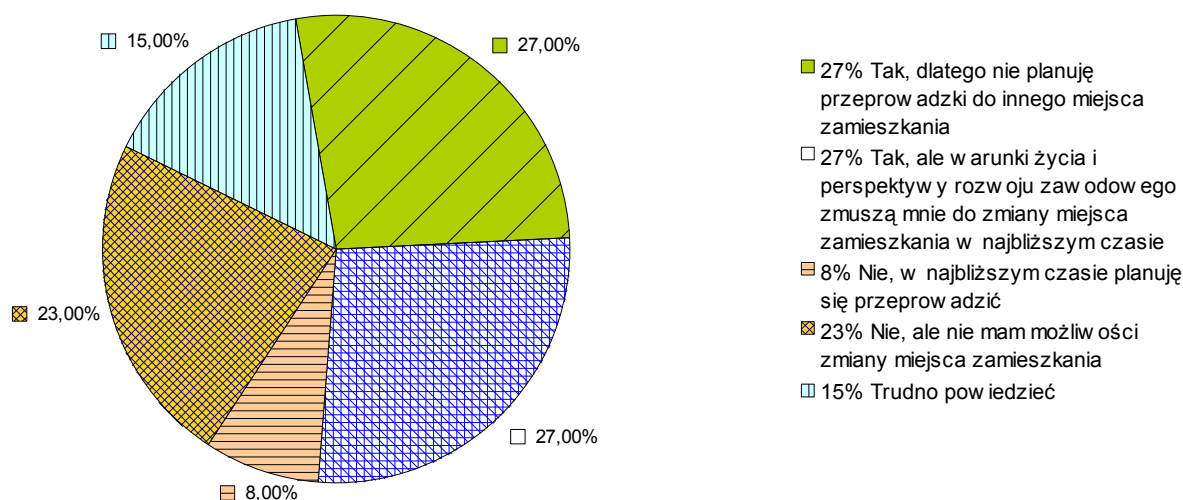
Placówki handlowe oceniono na poziomie dostatecznym (42%) i dobrym (26%), placówki usługowe na poziomie dostatecznym (36%) i miernym (48%). Funkcjonowanie Urzędu Gminy oceniono dobrze (38%) i dostatecznie (42%).

2.2 Ustalenie obszarów priorytetowych dla rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2014-2020.

W ankiecie zaproponowano 17 obszarów rozwoju, które poddano ocenie w pięciostopniowej skali. Jako najistotniejsze kierunki rozwoju ocenione zostały: budowa kanalizacji sanitarnej, promocja gminy oraz rozwój przedsiębiorczości. Bardzo istotne dla ankietowanych są obszary rozbudowy dróg gminnych, poprawa stanu dróg i chodników, edukacja, w tym zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, rozwój turystyki, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa dostępu do opieki zdrowotnej, poprawa zasobów i warunków mieszkaniowych, budowa i modernizacja wodociągów, budowa i modernizacja świetlic wiejskich. Za średnio istotne uznano budowę i modernizację obiektów ochrony zdrowia, szkół i innych placówek oświatowych. Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych oceniono jako średnio istotne lub nieistotne.

2.3 Poziom zadowolenia z życia w Gminie Dobromierz.

Ankietowani określili poziom zadowolenia z życia w Gminie Dobromierz udzielając jednej z pięciu możliwych odpowiedzi. Procentowy udział odpowiedzi obrazuje poniższy diagram:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dobromierz.

Mieszkańcy gminy wypowiadali się w formie otwartej na temat mocnych i słabych stron Gminy Dobromierz oraz zagrożeń i szans rozwojowych. Najczęściej powtarzające się odpowiedzi zostały wzięte pod uwagę w analizie SWOT. Z ankiet wynika, że najważniejszym kierunkiem działań powinno być zagospodarowanie zbiornika wodnego „Dobromierz” na cele rekreacyjne oraz promocja turystyki w gminie.

III ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron Gminy Dobromierz wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń zdeterminowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju gminy wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową, współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron. Analiza potencjału i barier rozwojowych gminy obejmuje również uwarunkowania zewnętrzne określające potencjalne szanse i zagrożenia rozwoju, wskazuje główne problemy i sposoby ich rozwiązania.

Mocne strony	Słabe strony
• atrakcyjne położenie Gminy Dobromierz w pobliżu ośrodków przemysłowych i usługowych – Wałbrzych, Świebodzice, Strzegom, • zróżnicowane zasoby przyrodnicze z cennymi siedliskami fauny i flory, • zbiornik wody pitnej objęty Obszarem Natura 2000, • korzystne warunki glebowo – klimatyczne dla prowadzenia zróżnicowanej produkcji rolniczej, • wysoki poziom zwodociągowania gminy (ok. 90%), • posiadanie złóż granitu i kaolinu, • rosnący poziom wykształcenia mieszkańców, • działające na terenie gminy świetlice środowiskowe oraz place zabaw w każdej miejscowości wyposażone w nowe urządzenia z certyfikatami bezpieczeństwa, • liczba miejsc w przedszkolach zaspokajająca potrzeby mieszkańców, • dobrze rozwinięta baza sportowa – boisko „Orlik”, Hala Sportowa, • baseny kąpielowe w Dobromierzu z rozległymi widokami na okolicę, • nowoczesna oczyszczalnia ścieków	• słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, • duża stopa bezrobocia i związana z tym emigracja mieszkańców, • niewystarczająca liczba miejsc pracy, • duża liczba budynków komunalnych i wspólnotowych wymagających remontów, co wpływa negatywnie na wizerunek gminy, • zły stan dróg powiatowych przebiegających przez gminę, brak chodników w mniejszych miejscowościach, • słabo rozwinięta baza noclegowo – gastronomiczna, • słabo dostępna komunikacja zbiorowa

Szanse	Zagrożenia
• Efektywne wykorzystanie walorów krajobrazowych gminy, wytyczenie tras rowerowych, konnych i pieszych. Rozwój bazy noclegowo – gastronomicznej pozwoli rozwinąć ruch turystyczny, • Efektywne wykorzystanie możliwości finansowania wybranych zadań inwestycyjnych ze źródeł zewnętrznych, • Wydzielenie i rozwój terenów inwestycyjnych, • Rozwój infrastruktury technicznej w zakresie poprawy jakości dróg, zwiększenie sieci kanalizacyjnej, • Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, • Wypromowanie imprezy kulturalnej rozpoznawalnej w regionie, • Poszerzenie oferty terenów pod budownictwo mieszkaniowe, • Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wody w Dobromierzu na cele rekreacyjne.	• Kryzys ekonomiczny, • Pesymistyczne nastawienie mieszkańców do wszelkich zmian i inicjatyw podejmowanych w gminie, • Stopniowe wyludnienie wynikające z migracji za pracą oraz z braku więzi młodych ludzi z gminą, • Słaba świadomość ekologiczna mieszkańców gminy, • Niewystarczający poziom środków na rewitalizację, renowację i rekultywację środowiska, • Niskie dochody własne gminy.

IV WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU GMINY

Wizja rozwoju powinna odpowiedzieć na pytanie, jak będzie wyglądała sytuacja społeczno – gospodarcza gminy po upływie danego okresu czasu wskutek działań strategicznych. Rozwój Gminy Dobromierz jest złożonym procesem i zależy od wielu czynników. Projektując wizję rozwoju Gminy Dobromierz zwrócono uwagę na następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne, czyli czynniki niezależne od działań podejmowanych na szczeblu gminy, w analizie SWOT zdefiniowane jako potencjalne szanse i zagrożenia,
- uwarunkowania wewnętrzne, czyli potencjały i problemy określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony gminy,
- aktualne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym, powiatowym, regionalnym i krajowym,
- kompetencje samorządu gminnego oraz jego możliwości finansowe,
- instrumenty i programy finansowe dostępne w ramach środków pozabudżetowych.

Istotą planowania strategicznego Gminy Dobromierz jest podniesienie standardu życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Strategiczne kierunki rozwoju Gminy Dobromierz obejmują przede wszystkim:

- rozwój i modernizację infrastruktury technicznej, społecznej i usługowej, szczególnie w zakresie odprowadzania ścieków, wodociągów, dróg, budynków komunalnych i wspólnotowych, obiektów użyteczności publicznej,
- zaktywizowanie społeczności lokalnej poprzez stworzenie partnerstw lokalnych do różnych inicjatyw gminnych i ponadlokalnych,
- wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz produkcji rolno – spożywczej, która będzie bazowała na lokalnej produkcji rolnej,
- rozwój turystyki lokalnej poprzez wyznaczanie tras rowerowych, konnych i pieszych, rozwój infrastruktury noclegowej i żywieniowej,
- promocję Gminy Dobromierz jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców, turystów i inwestorów.

Na obszarze gminy należy w najbliższym czasie podjąć działania umożliwiające efektywne wykorzystanie wyżej wymienionych potencjałów rozwojowych, co wiąże się z przezwyciężeniem słabych stron. Należy oczekiwać, iż zmiany jakie zajdą w wyniku realizacji działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich przyczynią się w dłuższej perspektywie do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest nadrzędnym celem niniejszej strategii.

4.1 Misja Strategii.

Misja rozwoju gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii.

Misją rozwoju gminy Dobromierz jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby przyrodniczo – krajobrazowe, społeczne i kulturowe.

4.2 Wizja Gminy Dobromierz.

Gmina Dobromierz - gminą przyjazną mieszkańcom, turystom i inwestorom, wykorzystującą piękne położenie, czyste środowisko i dobrze rozwiniętą infrastrukturę.

V CELE STRATEGICZNE

Wypełnianie misji będzie możliwe poprzez skupienie się na ograniczonej liczbie priorytetowych obszarów – celów strategicznych:

1. cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej
2. cel strategiczny: Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego
3. cel strategiczny: Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

5.1 Cele operacyjne oraz kierunki działań.

W ramach każdego z celów strategicznych zaproponowano zestaw wynikających z nich celów operacyjnych. Wskazane kierunki działań stanowią będą podstawę do opracowania i realizacji konkretnych projektów. Odpowiedzialność za realizację części tych zadań będzie spoczywała na samorządzie w ramach zadań własnych gminy, natomiast część kierunków i zadań stanowi swoisty „kierunkowskaz” dla innych podmiotów funkcjonujących na obszarze Gminy Dobromierz.

Cele operacyjne nie mają układu hierarchicznego i będą realizowane równolegle, w zależności od dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania poszczególnych instytucji i podmiotów we wdrażanie strategii. Przyjęty układ celów jest zgodny z priorytetami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

Cel strategiczny 1.: Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej

1. Rozwój podstawowej infrastruktury technicznej.

Główne kierunki działań:

- a) poprawa stanu technicznego dróg, chodników oraz modernizacja oświetlenia;
- b) modernizacja i rozbudowa stosownie do potrzeb istniejących ujęć wód podziemnych,
- c) modernizacja istniejącej sieci wodociągowej oraz jej rozbudowa,
- d) rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- e) poprawa stanu technicznego oraz zmniejszenie energochłonności budynków komunalnych oraz innych obiektów użyteczności publicznej;
- f) wspieranie działań z zakresu remontów cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych oraz ochrony przeciwpowodziowej,
- g) promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii,
- h) inwestycje w infrastrukturę bazy rekreacyjno – turystycznej wykorzystującej potencjał przyrodniczy i kulturowy gminy, w tym modernizacja basenu kąpielowego odkrytego w Dobromierzu, budowa ścieżek rowerowych;
- i) modernizacja i doposażenie gminnych obiektów użyteczności publicznej w ramach Funduszu Sołeckiego;
- j) inwestycje w infrastrukturę, wyposażenie i inne sfery poprawiające warunki życia mieszkańców w ramach Funduszu Sołeckiego.

2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

Na obszarze gminy znajdują się znaczne rezerwy terenów, które obecnie są użytkowane rolniczo. Ich zagospodarowanie powinno być prowadzone w sposób planowy, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych. Gospodarując przestrzenią należy w pierwszej kolejności zagospodarować te tereny, gdzie już istnieje aktywność gospodarcza oraz są możliwości do wyznaczenia terenów inwestycyjnych.

Główne kierunki działań:

- a) racjonalne zagospodarowanie terenów wyznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury technicznej;
- b) zagospodarowanie, ochrona i odnowa obszarów stanowiących miejsca wypoczynku i rekreacji, wytyczenie tras rowerowych, konnych i pieszych;
- c) uzbrojenie terenów pod inwestycje, tworzenie nowych oraz rozbudowa istniejących terenów inwestycyjnych;
- d) rekultywacja terenów zdegradowanych.

Cel strategiczny 2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego

O rozwoju gminy w dużym stopniu decydują takie czynniki jak kultura i kapitał społeczny. Ich wysoki poziom wpływa na jakość więzi międzyludzkich, stopień zaufania, umiejętność i chęć współdziałania, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

1. Rozwijanie sfery oświaty i kultury.

Główne kierunki działań:

- a) podnoszenie jakości kształcenia w szkołach poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku;
- b) pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój i doposażenie bazy oświatowej;
- c) wspieranie edukacji przedszkolnej poprzez promocję wśród mieszkańców;
- d) wykorzystywanie świetlic wiejskich do przedsięwzięć edukacyjnych;
- e) współpraca z innymi gminami w zakresie korzystania z ich infrastruktury np. kryty basen, lodowisko itp.;
- f) promocja różnych form edukacji pozaszkolnej (kształcenie ustawiczne osób starszych, organizowanie szkoleń przekwalifikujących);
- g) organizowanie szkoleń i działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska
- h) dążenie do funkcjonowania w gminie żłobków i klubów dziecięcych;
- i) wypromowanie imprezy kulturalnej rozpoznawalnej w regionie.

2. Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców gminy.

Główne kierunki działań:

- a) aktywne wspieranie partnerstw i inicjatyw działających na rzecz rozwoju gminy;
- b) prowadzenie efektywnej polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem;
- c) zwiększenie świadomości mieszkańców wokół najważniejszych problemów rozwoju gminy;
- d) wspieranie zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz swojej miejscowości w ramach Funduszu Sołeckiego poprzez partycypacyjne współdecydowanie mieszkańców o zadaniach, jakie będą realizowane w ich miejscu zamieszkania.

Cel strategiczny 3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Podstawowym celem jest stworzenie warunków, które będą sprzyjać istniejącym podmiotom gospodarczym oraz będą przyciągać inwestorów zewnętrznych.

Główne kierunki działań:

- a) aktywne wspieranie funkcjonujących i zakładających działalność przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków na rozwój,
- b) organizacja szkoleń dla przedsiębiorców,
- c) wspieranie działalności instytucji wsparcia biznesu,
- d) aktywna promocja gminy na forum krajowym i międzynarodowym.

VI SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Dobromierz niezbędne jest stworzenie systemu monitoringu założonych celów i zadań. Monitorowanie wdrażania strategii służyć ma kontroli postępu realizacji celów określonych w dokumencie, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Istotna jest również systematyczna ocena sytuacji zewnętrznej i założeń, które mogą dezaktualizować się w związku ze zmianami sytuacji Gminy, regionu i kraju, co spowoduje konieczność modyfikacji celów przyjętych w strategii oraz wymusi zmianę sposobów ich realizacji.

W połowie okresu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Dobromierz zarządzeniem Wójta Gminy powołany zostanie zespół, który dokona analizy z dotychczasowej realizacji strategii oraz przedstawi wnioski w zakresie ewaluacji dokumentu. Przygotowane sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Gminy Dobromierz.

Odpowiedzialność za wyniki wdrożenia strategii spoczywa na Wójcie i Radzie Gminy Dobromierz. Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Wójta Gminy Dobromierz przy pomocy pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zadania.

Instytucjami wspomagającymi Urząd Gminy Dobromierz w procesie wdrażania strategii są:

- Rada Gminy, która powinna zadbać o promocję i właściwe zrozumienie strategii wśród społeczności lokalnej;
- Placówki szkolne,
- Jednostki podległe gminie:
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji,
- Organizacje działające na terenie gminy

Instytucje partnerskie, zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze strategii, w tym:

- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego,
- Aglomeracja Wałbrzyska,
- Starostwo Powiatowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowy Oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Inne.

VII SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY DOBROMIERZ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI REGIONU

Spójność Strategii rozwoju Gminy Dobromierz ze Strategią rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej.

Priorytety Strategii rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej	Obszary definiowania celów strategicznych Gminy Dobromierz		
	Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej	Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
PR1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość			
PR2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania			
PR3. Przyjazna przestrzeń turystyczna			
PR4. Sprawna i efektywna infrastruktura			
PR5. Nowy wizerunek miejsca			
PR6. Trwałe partnerstwo			

Spójność Strategii rozwoju Gminy Dobromierz ze Strategią rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.

Cele rozwoju wg Strategii Województwa Dolnośląskiego 2020	Obszary definiowania celów strategicznych Gminy Dobromierz		
	Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej	Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
CEL 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy			
CEL 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej			
CEL 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP			
CEL 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa bezpieczeństwa			
CEL 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych			
CEL 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników			
CEL 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia			
CEL 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne			